

Kinh tế và Dự báo

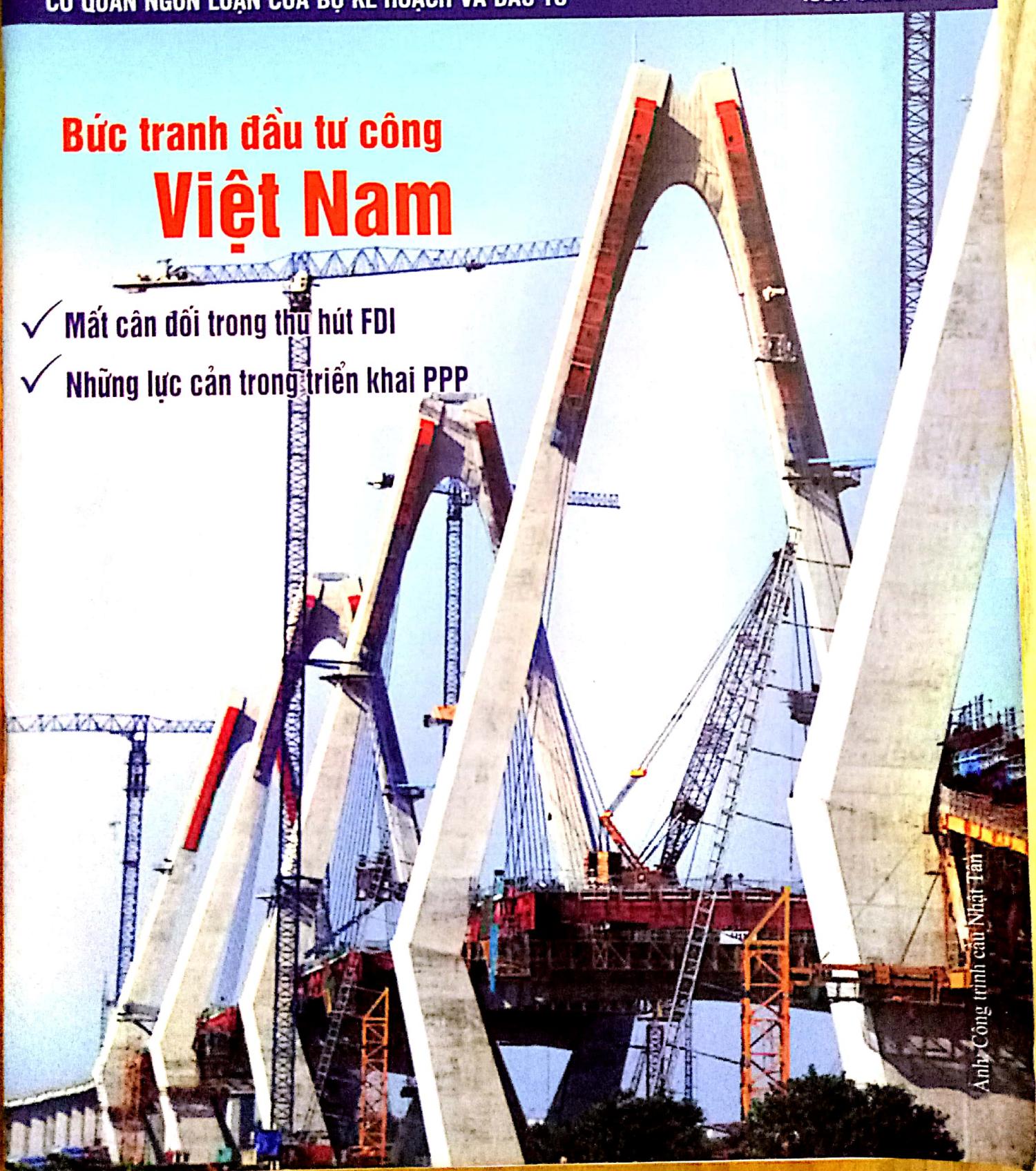
Economy &
Forecast
Review
10/2013
Số 19

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

ISSN 0866.7120

Bức tranh đầu tư công Việt Nam

- ✓ Mất cân đối trong thu hút FDI
- ✓ Những lực cản trong triển khai PPP

Kinh tế và Dự báo

ECONOMY AND FORECAST REVIEW

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

Tổng Biên tập
PGS, TS. LÊ XUÂN ĐÌNH

Phó Tổng Biên tập
LÊ MINH HẢI
ĐỖ THỊ PHƯƠNG LAN

Hội đồng Biên tập
TS. CAO VIẾT SINH
PGS, TS. LÊ XUÂN BÁ
PGS, TS. BÙI TẤT THẮNG
TS. TRẦN DU LỊCH
PGS, TS. LÊ QUỐC LÝ
PGS, TS. TRẦN ĐÌNH THIỀN
PGS, TS. NGUYỄN HỒNG SƠN
GS, TS. TRẦN THỌ ĐẠT
PGS, TS. NGUYỄN ĐÌNH THỌ
TS. VƯƠNG QUÂN HOÀNG

Tòa soạn và trị sự
65 Văn Miếu - Đống Đa - Hà Nội
Tel: (84-4) 3.747.3358 / 080.44474
Fax: (84-4) 3.747.3357
Email: kinhtedubao@mpi.gov.vn
<http://kinhtevadubao.com.vn>

Chi nhánh phía Nam
178 Nguyễn Đình Chiểu
Quận 3 - TP. Hồ Chí Minh
Tel: (84-8) 3.9306872 / 903823407
Fax: (84-8) 3.9306872

Quảng cáo & phát hành
Tel: 080.44474 / 0986568616

TẠP CHÍ RA HAI KỲ MỘT THÁNG
Giấy phép xuất bản: 308/GP-BVHTT
In tại Cty CP In Công Đoàn VN

Giá 17.000 đồng

MỤC LỤC

DỊNH HƯỚNG – TRIỂN VỌNG

- + Kinh tế Việt Nam – Khu vực – Thế giới: Phân tích, nhận định, dự báo..... 1
Trần Du Lịch: Nhận định kinh tế Việt Nam năm 2013 và triển vọng năm 2014 5
Phan Hữu Thắng: "Xung lực mới" cho đầu tư nước ngoài..... 9
Phạm Thị Thu Hương: Thúc đẩy tiến độ giải ngân vốn đầu tư xây dựng cơ bản 12

Nghiên cứu – Trao đổi

- Đỗ Thị Phương Lan: Nhìn lại bức tranh đầu tư công Việt Nam giai đoạn 2000-2012... 15
Tạ Đức Thành: Cắt giảm chi tiêu công: Không dễ! 19
Lê Mai Trang: Mất cân đối trong thu hút FDI tại Việt Nam: Thực trạng và giải pháp... 22
Ngô Văn Thủ, Hồ Đắc Nghĩa: Ứng dụng mô hình VAR phân tích mối quan hệ
của FDI và tăng trưởng kinh tế ở Việt Nam..... 26
Đương Lê Vân: Nhận diện những lực cản trong triển khai PPP tại Việt Nam..... 30
Nguyễn Hồng Thái, Trần Thanh Sơn: PPP trong phát triển cơ sở hạ tầng
giao thông đường bộ..... 33
Nguyễn Anh Tuấn: Nâng cao chất lượng đào tạo cao cấp lý luận chính trị cho cán bộ... 36
Nguyễn Thị Quyên: Một số giải pháp phát triển đào tạo nghề ở nước ta 39
Trần Thị Bích Ngọc: Vấn đề quản trị đa thương hiệu:
Nhìn từ kiến trúc thương hiệu Hapro..... 41
Hồ Tân Tuyến, Nguyễn Thị Tuyến Ngọc: Phát triển hoạt động liên kết
với ngành dệt may Hàn Quốc trong chuỗi giá trị toàn cầu..... 43
Hoàng Thị Thảo, Trịnh Văn Phong: Xây lắp dầu khí: Nâng cao hiệu quả hoạt động... 46

KINH TẾ NGÀNH – ĐỊA PHƯƠNG

- Nguyễn Văn Trái, Nguyễn Thanh Vân: Thành phố Hồ Chí Minh:
Thực trạng và giải pháp phát triển du lịch 48
Nguyễn Thị Minh Phụng: Thực trạng phát triển doanh nghiệp ở Nghệ An
và vấn đề cung cấp dịch vụ công 51
Ngô Việt Hương, Trần Phương Hoa: Doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp,
nông thôn ở Thanh Hóa: Thấy gì qua một cuộc điều tra? 54
Nguyễn Giác Trí: Tỉnh Đồng Tháp: Một số giải pháp phát triển nguồn nhân lực.... 57

PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

- Nguyễn Văn Tân, Phan Thành Tâm: Xác định các nhân tố tác động đến tăng trưởng
kinh tế Việt Nam 59
Phạm Thị Mỹ Linh: Hoàn thiện nghiệp vụ thanh toán quốc tế
trong các ngân hàng thương mại 62

NHÌN RA THẾ GIỚI

- Bùi Tất Thắng: V-KIST: Mẫu hình từ việc chia sẻ kinh nghiệm phát triển
của Hàn Quốc với Việt Nam 65

Xây lắp dầu khí: Nâng cao hiệu quả hoạt động

ThS. HOÀNG THỊ HẢO

Trường Đại học Lâm nghiệp Việt Nam

ThS. TRỊNH VĂN PHONG

Công ty cổ phần Thi công cơ giới và Lắp máy Dầu khí

Hiện nay, trong vòng xoáy khắc nghiệt mà các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực xây dựng đang phải đổi mới, hoạt động xây lắp dầu khí cũng phải chịu “cảnh chung”.

TỔNG CÔNG TY CỔ PHẦN XÂY LẮP DẦU KHÍ VIỆT NAM

Tổng Công ty cổ phần Xây lắp Dầu khí Việt Nam (PVC) là thành viên của Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam (PVN). Tiền thân là Xí nghiệp Liên hợp Xây lắp Dầu khí, ra đời từ năm 1983 với nhiệm vụ chủ yếu là chuẩn bị cơ sở vật chất phục vụ cho ngành dầu khí. Qua hơn 30 năm hình thành và phát triển, PVC đã khẳng định được uy tín, năng lực vượt trội trên các công trình trọng điểm của ngành dầu khí đất nước.

Trưởng thành qua từng công trình, dự án, từ vai trò chỉ là thầu phụ cho các nhà thầu quốc tế, PVC đã vươn lên trở thành Tổng thầu EPC thực hiện các công trình có quy mô ngày càng lớn, yêu cầu kỹ thuật phức tạp như: Tổng kho LPG Gò Dầu, Nhà máy nhiệt điện Thái Bình II, Nhà máy nhiệt điện Nhơn Trạch II, Nhà máy nhiên liệu sinh học Ethanol Phú Thọ, Nhà máy xơ sợi Tổng hợp Polyester Đình Vũ...

Bên cạnh đó, PVC cũng tiếp tục khẳng định thế mạnh trong lĩnh vực xây lắp qua việc thực hiện thi công hầu hết các dự án về vận chuyển, tàng trữ dầu và khí theo hình thức EPC như Kho xăng dầu Cù Lao Tào, Kho chứa LPG và trạm xuất xe bồn Dung Quất...

Ngoài ra, với định hướng xây dựng và phát triển hoạt động xây lắp dầu khí trở thành một hoạt động chuyên ngành, chủ lực của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, chiến lược phát triển của các công ty hoạt động trong lĩnh vực này đòi hỏi phải tập trung vào các lĩnh vực sản xuất, kinh doanh chuyên sâu và đem lại hiệu quả kinh tế cao. Hiện nay, ngoài các công trình dầu khí trên biển, các công ty đang hướng đến hoạt động chính là xây lắp chuyên ngành dầu khí trên bờ. Ví dụ: Xây lắp các công trình đường ống, bể chứa dầu khí, các công trình lọc hóa dầu, vận chuyển, chế biến, tàng trữ dầu khí; Xây lắp các công trình nhà máy điện; Xây lắp các công trình dân dụng, công nghiệp khác của PVN và đầu tư sản xuất công nghiệp phụ trợ phục vụ hoạt động xây lắp chuyên ngành, xây lắp công nghiệp.

NHỮNG KHÓ KHĂN THÁCH ĐỐI VỚI

Nhìn chung hiệu quả và sức cạnh tranh của các công ty hoạt động xây lắp dầu khí còn thấp, dù có nhiều lợi thế về nguồn lực. Tuy nhiên, các giải pháp để phát triển hoạt động xây lắp dầu khí, trước hết việc tái cấu trúc là một yêu cầu bắt buộc.

Việc tái cấu trúc cơ cấu doanh nghiệp nằm trong chiến lược phát triển hoạt động xây lắp dầu khí của Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam. Năm 2011, trên 40 đơn vị thành viên, PVC đã tiến hành cơ cấu sắp xếp, phân loại và xây dựng nhóm các đơn vị thành viên gồm 15 công ty con và 13 công ty liên kết. Không dừng ở đó, thực hiện chỉ đạo của Tập đoàn Dầu khí, PVC đã xây dựng phương án tái cấu trúc giai đoạn 2012-2015 và đang trình Tập đoàn phê duyệt. Theo đó, số lượng đơn vị thành viên của PVC chỉ bao gồm 9 công ty con, hoạt động theo các lĩnh vực sản xuất, kinh doanh chính của PVC.

Tổng công ty xây dựng lộ trình từ nay đến năm 2015 sẽ từng bước thoái vốn tại các đơn vị thành viên, đơn vị liên kết sản xuất, kinh doanh kém hiệu quả và không thuộc lĩnh vực kinh doanh cốt lõi. Tổng công ty cũng không đầu tư các dự án mới thuộc lĩnh vực kinh doanh bất động sản; xây dựng lộ trình thoái vốn phù hợp, chuyển nhượng các dự án đầu tư bất động sản hiện có (Bản tin Xây lắp dầu khí, số 27, tháng 7 năm 2012, trang 4).

Thực trạng tài chính tại một số công ty xây lắp dầu khí hiện nay còn rất yếu kém, thua lỗ kéo dài, tiềm ẩn nguy cơ rủi ro mất cân đối tài chính; chưa bắt kịp với xu hướng phát triển của nền kinh

tế thị trường; năng lực, hiệu lực, hiệu quả quản trị doanh nghiệp còn yếu kém, bất cập. Nguyên nhân dẫn đến thực trạng này như sau:

Về *khách quan*, do vẫn còn chịu ảnh hưởng của nề nếp làm việc cũ, thể hiện sự chậm chạp trong nhận thức về đổi mới; những hạn chế về lựa chọn, xây dựng, chiến lược, mô hình, cơ chế chính sách cho phát triển doanh nghiệp. Hơn thế, khủng hoảng tài chính, suy thoái kinh tế toàn cầu đã gây ra những khó khăn lớn đến hệ thống các doanh nghiệp nói chung và các công ty xây lắp dầu khí nói riêng.

Về *chủ quan*, bắt nguồn từ mô hình phát triển kinh tế chung, PVN và các công ty xây lắp dầu khí trực thuộc đã quá thiên về mở rộng quy mô đầu tư, chưa chú trọng phát triển theo chiều sâu, nên hiệu quả kinh doanh và sức cạnh tranh thấp. Chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển ngành, lĩnh vực, sản phẩm còn bất cập và yếu kém. Còn tồn tại tình trạng đầu tư vào những ngành, lĩnh vực tiềm ẩn nhiều rủi ro, phụ thuộc nhiều vào vốn vay hoặc chiếm dụng; tình trạng độc quyền hoặc thống lĩnh thị trường trong một số lĩnh vực làm hạn chế động lực cạnh tranh và phát triển.

Ngoài ra, cơ chế, chính sách về quản lý doanh nghiệp chưa kịp với thực tiễn hoạt động của bản thân doanh nghiệp và sự biến động của thị trường; hạn chế trong phối hợp giữa các bộ, ngành trong quản lý, giám sát doanh nghiệp, nhất là bất cập về mô hình, thể chế quản trị, đội ngũ cán bộ quản lý doanh nghiệp.

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN

Để khắc phục những hạn chế nêu trên, nâng cao hiệu quả hoạt động, các công ty xây lắp dầu khí cần phải thực hiện theo định hướng phát triển cơ bản sau đây:

Thứ nhất, xác định yếu tố con người, khoa học quản lý là nền tảng quan trọng nhất. Để hiện thực hóa khát vọng trở thành doanh nghiệp xây lắp hàng đầu Việt Nam và có vị thế trong khu vực,

PVC và các công ty trực thuộc cần tiếp tục tuyển chọn cán bộ có năng lực, kinh nghiệm để bố trí vào những vị trí chủ chốt; xây dựng chính sách thu hút cán bộ quản lý, kỹ sư giỏi, tạo môi trường làm việc thuận lợi, bình đẳng, cơ chế linh hoạt làm động lực phấn đấu cho mọi cán bộ công nhân viên. Công ty cũng cần triển khai chương trình đào tạo chuyên sâu cho đội ngũ cán bộ kỹ thuật thuộc các lĩnh vực xây lắp dầu khí; đội ngũ công nhân tay nghề cao được cấp chứng chỉ quốc tế và đội ngũ cán bộ quản lý dự án theo tiêu chuẩn quốc tế...

Thứ hai, xác định khoa học công nghệ và kỹ thuật là "đòn bẩy" quan trọng giúp các công ty xây lắp dầu khí phát triển, đủ sức cạnh tranh với các tổng thầu xây lắp trong khu vực và thế giới. Các công ty xây lắp cần áp dụng đồng bộ hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn quốc tế; Áp dụng các công nghệ quản lý dự án, quản lý sản xuất có hiệu suất cao, cũng như ứng dụng phần mềm hiện đại vào các lĩnh vực quản lý của PVC trong tiến độ, kế hoạch, tài chính... Bên cạnh đó, cần chủ động cập nhật các công nghệ tiên tiến trên thế giới và khu vực trong lĩnh vực thi công các công trình công nghiệp dầu khí và xây dựng dân dụng.

Hơn thế nữa, để vượt qua khủng hoảng, ngoài việc có chiến lược đúng, tái cấu trúc hợp lý, trọng tâm phát triển năng lực cốt lõi của mình, các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực xây lắp dầu khí cần kịp thời điều chỉnh phương thức hoạt động sản xuất, kinh doanh, nâng cao khả năng cạnh tranh tìm kiếm các thị trường đa dạng để đấu thầu tham gia thực hiện.

Thứ ba, cần phải xem xét lại hiệu quả trong việc thực hiện chỉ định thầu các dự án xây lắp các công trình dầu khí. Thực tế đã cho thấy, nếu biết tận dụng các yếu tố tích cực của cơ chế này có thể sẽ phát huy được tối đa nội lực của các doanh nghiệp xây lắp trong nước, rút ngắn thời gian thi công và tăng lợi nhuận cho chủ đầu tư, hạn chế được tình trạng các đơn vị phải làm thuê cho nhà thầu nước ngoài. Tuy nhiên, cần xem xét lại cơ chế thực hiện sao cho đúng bản chất và tận dụng được các yếu tố tích cực của phương pháp đấu thầu. Các công ty cũng cần xem xét đến việc đấu thầu công khai các dự án xây lắp các công trình dầu khí để lựa chọn được nhà thầu thực sự có năng lực ở trong nước, tận dụng nội lực vốn có hoàn thành chất lượng các công trình. Để giúp đỡ và hỗ trợ cho các nhà thầu trong nước, Bộ Xây dựng và các cơ quan quản lý nhà nước cũng nên xem xét để xuất với Thủ tướng Chính phủ các cơ chế hỗ trợ nhất định, phát huy các mặt tích cực của việc chỉ định thầu đối với một số công trình có tiến độ cấp bách. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Micheal E. Porter (2010). *Chiến lược cạnh tranh*, Nxb Khoa học và kỹ thuật, Hà Nội
2. Lưu Đức Hải (2008). *Khảo sát kinh nghiệm quốc tế, để xuất phát hướng chuyên dịch cơ cấu khu vực dịch vụ Việt Nam đến năm 2020*, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Hà Nội
3. Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam (2011). *Báo cáo tổng kết 5 năm hoạt động (2006 - 2010)*
4. Tổng Công ty Cổ phần Xây lắp Dầu khí Việt Nam (2012). *Bản tin Xây lắp dầu khí*, số 27, tháng 7 năm 2012